

Briselē, 2022. gada 31. maijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2022/0167(COD)

9598/22
ADD 3

JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 25. maijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	SWD(2022) 246 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS [...] Pavaddokuments dokumentam Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par aktīvu atgūšanu un konfiskāciju

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2022) 246 *final*.

Pielikumā: SWD(2022) 246 *final*

Briselē, 25.5.2022.
SWD(2022) 246 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

[...]

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai
par aktīvu atgūšanu un konfiskāciju

{COM(2022) 245 final} - {SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums attiecībā uz ES noteikumu par konfiskāciju un aktīvu atgūšanu pārskatīšanu
A. Rīcības nepieciešamība
Pamatojums. Risināmā problēma Organizētā noziedzība ir viens no lielākajiem drošības apdraudējumiem Eiropas Savienībā. Aizvien kompleksākie darbības veidi, sarežģītākie paņēmieni nelikumīgi iegūtu aktīvu legalizēšanai un slēpšanai un iegūtā milzīgā peļņa, kas, kā tiek lēsts, katru gadu sasniedz vismaz 139 miljardus EUR, ārkārtīgi apgrūtina organizētās noziedzības sagraušanu. Ir būtiski atgūt nelikumīgu peļņu un nodrošināt, ka noziegumi neatmaksājas. Par spīti Padomes 2007. gada Lēmumam par līdzekļu atguves dienestiem un 2014. gada Konfiskācijas direktīvai, ar ko nosaka minimālos standartus iesaldēšanai un konfiskācijai, noziedzniekiem tiek atņemta tikai neliela daļa no nelikumīgiem aktīviem. Tā iemesli ir šādi: • ierobežotas spējas ātri identificēt, izsekot un iesaldēt aktīvus, ņemot vērā to, ka tiesībaizsardzības iestādes nepiešķir prioritāti finanšu izmeklēšanai un ka aktīvu atguves dienestiem nav resursu, pilnvaru un informācijas, lai varētu efektīvi sadarboties starp dalībvalstīm; • aktīvu pārvaldība ne vienmēr notiek efektīvi, jo ne vienmēr ir pieejamas nepieciešamās speciālās zināšanas un netiek sistemātiski veikti pasākumi, lai nodrošinātu, ka aktīvi nezaudē savu vērtību. Augstas pārvaldības izmaksas un aktīvu nolietojums attur no aktīvu izsekošanas un iesaldēšanas procedūru sākšanas; • esošie konfiskācijas rīki neaptver visus noziedzīgos tirgus un nav izstrādāti tā, lai aptvertu noziedzīgi iegūtus līdzekļus, ja noziedznieki, it īpaši tie, kas atrodas noziedzīgās struktūras augstākajos slāņos, veiksmīgi slēpj pēdas un aktīvu nelikumīgo izcelsmi. • Turklāt aktīvu atgūšanai un konfiskācijai nav piešķirta pietiekama prioritāte daudzās no tām iestādēm, kurām uzticēti dažādi uzdevumi.
Ko paredzēts sasniegt ar šo iniciatīvu? Sagaidāms, ka šī iniciatīva stiprinās kompetento iestāžu spēju atņemt noziedzniekiem viņu nelikumīgo peļņu un tādējādi mazinās viņu spēju veikt turpmākas noziedzīgas darbības. Lai sasniegtu šo vispārīgo mērķi, ar šo iniciatīvu paredz sasniegt četrus konkrētus mērķus: • stiprināt aktīvu izsekošanas spējas, nodrošinot, ka kompetentajām iestādēm ir kompetence un resursi, kā arī pietiekama piekļuve informācijai, lai izsekotu aktīvus un sadarbotos pāri robežām; • uzlabot aktīvu pārvaldības rīkus, lai līdz minimumam samazinātu izmaksas un aizsargātu aktīvu vērtību; • stiprināt konfiskācijas spējas, lai iestādes spētu konstatēt noziedzīgas darbības un atklāt organizētās noziedzības grupu, it īpaši to vadības līmeņa, turējumā esošus nelikumīgus aktīvus; • uzlabot aktīvu atgūšanas sistēmas efektivitāti stratēģiskākas pieejas un ciešākas sadarbības ceļā.
ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība Organizētās noziedzības grupas savus nelikumīgos īpašumus sadala pa vairākām jurisdikcijām. Valstu iestādes ir atkarīgas no tā, cik rezultatīvi tiek izsekoti un iesaldēti aktīvi citās dalībvalstīs, un no tā, kā darbojas ES mēroga sadarbības mehānismi, lai atgūtu nelikumīgus aktīvus. Nepilnīgi aktīvu atgūšanas noteikumi vienā dalībvalstī ietekmē visu to dalībvalstu drošību, kurās organizētās noziedzības grupas izmanto nelikumīgo peļņu noziedzīgām darbībām visā ES. Valstu iestādes un ieinteresētās personas atzina, ka Eiropas Savienībai ir labākas iespējas izstrādāt kopīgus noteikumus šīs transnacionālās noziedzības apkarošanai.
B. Risinājumi
Apsvērtie legislatīvie un nelegislatīvie politikas risinājumi. Vēlamais risinājums. Pamatojums. Papildus nelegislatīvajam risinājumam (1. risinājums), kurā galvenā uzmanība pievērsta paraugprakses apmaiņai, norādījumiem un apmācībai, ir novērtēti trīs legislatīvi risinājumi, katrā no tiem pievērsties vienam konkrētam mērķim un atzīstot 3. risinājumu par vēlamu. • I mērķis: stiprināt aktīvu izsekošanas spējas ○ 2. risinājums: stiprināt aktīvu atguves dienestu pilnvaras, resursus un piekļuvi datubāzēm. ○ 3. risinājums: papildus 2. risinājumā paredzētajiem pasākumiem paredzēt sistemātiski sākt finanšu izmeklēšanu par vairākiem noziegumiem un regulēt informācijas apmaiņu starp aktīvu atguves dienestiem. ○ 4. risinājums: papildus 3. risinājumā paredzētajām prasībām paplašināt pienākumu veikt finanšu izmeklēšanas, attiecinot tās uz visiem noziegumiem, un ieviest aktīvu atguves dienestu kontaktpunktus, kas darbojas 24/7 režīmā. • II konkrētais mērķis: nodrošināt aktīvu efektīvu pārvaldību

- **2. risinājums:** izveidot kontaktpunktus, lai atvieglotu pārrobežu sadarbību starp aktīvu pārvaldības birojiem, un noteikt aktīvu pārvaldības vispārējos principus.
- **3. risinājums:** papildus 2. risinājumā paredzētajiem pasākumiem paredz, ka visām dalībvalstīm jāizveido specializēti aktīvu pārvaldības biroji un jānodrošina, ka tie var pārdot aktīvus, pirms tie zaudē vērtību.
- **4. risinājums:** visu izsekošanas un pārvaldības uzdevumu centralizēšana vienā aktīvu atguves dienestā un pārvaldības birojā.
- **III konkrētais mērķis: stiprināt konfiskācijas spējas**
 - **2. risinājums:** paplašināt konfiskācijas pasākumu darbības jomu, attiecinot tos uz visiem "eironoziegiem" (t. i., šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību).
 - **3. risinājums:** paplašināt darbības jomu, attiecinot to uz noziegumiem, kas organizētajai noziedzībai rada vislielākos ienākumus (viltošana, krāpšana u. c.), un ieviest jaunu konfiskācijas modeli, kurš ļautu konfiscēt aktīvus, kas iegūti noziedzīgās darbībās, bet nav tieši saistīti ar konkrētu noziegumu un kas ir nesamērīgi ar īpašnieka ienākumiem.
 - **4. risinājums:** papildus 3. risinājumā paredzētajiem pasākumiem paplašināt darbības jomu, attiecinot to uz visiem noziegumiem ("visu noziegumu pieeja").
- **IV konkrētais mērķis: uzlabot aktīvu atgūšanas sistēmas vispārējo efektivitāti**
 - **2. risinājums:** prasīt dalībvalstīm izstrādāt valsts stratēģiju par aktīvu atgūšanu, tajā nosakot kopīgus mērķus, dažādu dalībnieku uzdevumus un to savstarpējo sadarbību.
 - **3. risinājums:** noteikt sadarbības pienākumus un prasības ziņot par aktīvu atgūšanas sistēmas darbību, kā arī varbūtējus ieteikumus. Izveidot aktīvu reģistrus, lai izsekotu aktīvu atgūšanas lēmumus.
 - **4. risinājums:** savstarpēji savienot dalībvalstu aktīvu reģistrus visā Savienībā.

Atbalsts konkrētiem risinājumiem

Likumdošanas iniciatīva atbilst likumdevēju priekšstatiem – tie laikā, kad tika pieņemta Konfiskācijas direktīva, aicināja Komisiju analizēt iespēju ieviest turpmākus noteikumus par noziedzīgi iegūta īpašuma konfiskāciju gadījumos, kad nav pieņemts notiesājošs spriedums. Turklāt 2020. gada jūnijā Padome aicināja Komisiju apsvērt iespēju **stiprināt tiesisko regulējumu par iesaldēto īpašumu pārvaldību un piešķirt aktīvu atguves dienestiem** papildu pilnvaras, piemēram, steidzami iesaldēt aktīvus un piekļūt datubāzēm. Aktīvu atguves dienesti ARO platformā atbalstīja šo iespēju. Turklāt Konfiskācijas direktīvas kontaktkomitejā pārstāvētās valstu iestādes atbalstīja risinājumu **paplašināt Konfiskācijas direktīvas darbības jomu** un aicināja turpināt **saskaņošanu un sadarbību saistībā ar aktīvu pārvaldību**.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Vēlamā risinājuma (ja tāds ir; ja nav, tad galveno risinājumu) priekšrocības

Paredzams, ka **vēlamais risinājums (3. risinājums) ievērojami palīdzēs** uzlabot dalībvalstu spēju atņemt noziedzniekiem viņu nelikumīgi iegūtus aktīvus. Nodrošinot, ka kompetentajām iestādēm ir līdzekļi, lai labāk izsekotu aktīvus, saglabātu īpašuma vērtību un efektīvi konfiscētu aktīvus, kas iegūti organizētās noziedzības grupu attiecīgo noziedzīgo darbību rezultātā, vēlamais politikas risinājums **ievērojami palielinātu konfiscēto aktīvu potenciālo apjomu**. Samazinot finanšu peļņu, kas veicina noziedzīgas darbības un ļauj noziedzniekiem darboties, vēlamais risinājums **palīdzētu būtiski pastiprināt cīņu pret organizēto noziedzību**. Tas uzlabos **iedzīvotāju priekšstatu par tiesiskumu** un palielinās iespējas piešķirt kompensācijas cietušajiem. **Uzņēmumi arī gūtu labumu** no noziedzīgas darbības samazināšanās, it īpaši gadījumos, kad konfiskācijas iespējas tiktu paplašinātas, tās attiecinot arī uz līdzekļiem, kas iegūti tādu noziegumu rezultātā, kuri kropļo konkurenci, piemēram, iegūti no viltošanas vai krāpšanas PVN jomā. **Arī valsts pārvaldes iestādes gūtu labumu** no lielākiem ieņēmumiem, kas nonāktu atpakaļ valsts budžetā.

Kādas ir vēlamā risinājuma (ja tāds ir; ja nav, tad galveno risinājumu) izmaksas?

Vēlamajā risinājumā **valsts pārvaldes iestādēm radīsies papildu izmaksas**, jo gan aktīvu atguves dienestiem, gan aktīvu pārvaldības birojiem būs vajadzīgi pietiekami resursi, lai pildītu uzticētos uzdevumus. Aplēstās izmaksas ir 30–40 miljoni EUR. Tomēr **palīdzētā izmaksas vairāk nekā kompensē pasākumi, kas uzlabo visa aktīvu atgūšanas procesa efektivitāti**, jo ar paredzētajiem pasākumiem varētu atgūt aptuveni divreiz vairāk aktīvu, patlaban tas ir 1 miljards EUR gadā. Kopumā sagaidāms, ka valsts pārvaldes iestāžu izmaksas būs mazākas nekā ieņēmumi, kurus gūs, izmantojot spēcīgāku aktīvu atgūšanas sistēmu.

Ietekme uz uzņēmumiem, MVU un mikrouzņēmumiem

Vēlamais politikas risinājums neuzliek uzņēmumiem nekādus pienākumus un tādējādi tos tieši neietekmē.

Vai radīsies būtiska ietekme uz valstu budžetu un pārvaldes iestādēm?

Kā minēts iepriekš, vēlamais risinājums rada papildu izmaksas valstu budžetam un pārvaldes iestādēm. Tomēr tos kompensēs ieņēmumi, kas tiks gūti, palielinoties konfiskācijas līmenim un kopējās efektivitātes ieguvumiem.

Cita paredzama būtiska ietekme
Vēlamais risinājums ietekmēs pamattiesības , it īpaši tiesības uz īpašumu, procesuālās tiesības un datu aizsardzību. Vēlamais risinājums aptvers vairāk nodarījumu un atvieglos konfiskāciju. Tā rezultātā tiks skarts lielāks skaits cilvēku un aktīvu. Tomēr vēlamais risinājums ietver stingrus aizsardzības pasākumus un atbildīs esošajā judikatūrā nostiprinātajām juridiskajām un procesuālajām prasībām .
D. Turpmākā rīcība
Politikas pārskatīšanas termiņš
Tiesību akta ietekmes novērtējums principā būtu jāveic ne agrāk kā piecus gadus pēc tiesību akta īstenošanas termiņa, lai nodrošinātu pietiekamu laiku iniciatīvas ietekmes izvērtēšanai pēc tam, kad tā būs pilnībā īstenota visās dalībvalstīs. Pirms šāda izvērtējuma tiktu sagatavoti īstenošanas ziņojumi, kā arī uzraudzības programma.